

Vägen till en flerspråkig undervisning på Roslättsskolan

Josefine Lagesson, Paulina Lindsjö

Nyckelord: flerspråkighet, utvecklingsarbete, kollegialt lärande, nyanlända

Bakgrund

Roslättsskolan är en F-3 skola med ca 200 elever. Under läsåret 23/24 arbetade skolan utifrån SKA-målet att skapa en samsyn och gemensamma rutiner för mottagandet av nyanlända elever samt ämnet svenska som andraspråk.

Ottertup (2019/2022) skriver att Sverige under många år setts som ett enspråkigt land men att det under de senaste åren har skett ett skifte, tillskottet av många nya språk i Sverige har gjort att flerspråkighet nu blivit en realitet och en verklighet att förhålla sig till.

Roslättsskolan har under flera års tid baserat stora delar av sin undervisning med förhållningssättet, ett enspråkigt land. Personalen har efterfrågat kunskap kring att bemöta elever som har flera språk och mottagandet av nyanlända på skolan.

I takt med samhällets förändring, ökad oro i omvärlden och efterfrågan från personalen påbörjade Roslättsskolan sin resa mot en undervisning ur ett flerspråkigt perspektiv samt ett likvärdigt mottagande av nyanlända elever.

Syfte och frågeställning

Syftet med utvecklingsarbetet var att öka den kollegiala kunskapen kring flerspråkighet och genomföra insatser för att förbättra undervisningen för flerspråkiga elever. Ett arbetssätt som skulle visa sig gynna alla elever i undervisningen.

Hur skapar vi en likvärdig undervisning utifrån ett flerspråkigt perspektiv samt rutiner för mottagandet av nyanlända på hela skolan?

Metod/tillvägagångssätt

Skolan har under cirka 5 år arbetat utifrån Vivianne Robinsons (2019) metod om det undersökande arbetssättet. Arbetet genomgår fyra faser för att slutligen landa i ett nytt gemensamt förhållningssätt och i detta fall nya perspektiv på undervisningen i alla ämnen samt rutiner för mottagandet av nyanlända.

Resultat/Delresultat/Diskussion

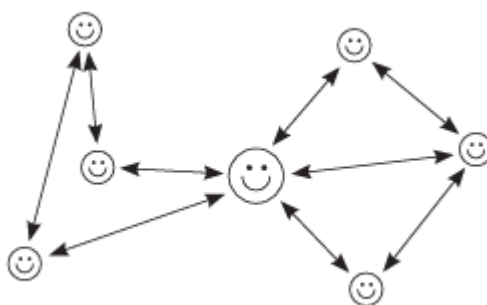
Konsekvensen av en undervisning baserad på enspråkighetsperspektivet har varit att vi haft elever på skolan som inte fått det stödet i undervisningen som de är berättigade till, vilket har lett till en sämre måluppfyllelse för målgruppen. Den stora utmaningen har varit att få flerspråkighetsperspektivet att genomsyra hela skolans verksamhet, vilket vi fortsätter att arbeta med.

Genom kartläggning och analys utifrån Robinsons (2019) modell har följande behov identifierats:

- Stimulera behov nyanlända samt SVA-elever inom klassrumsundervisningen
- Skapa en gemensam förståelse för flerspråkighet i vår undervisning
- Etablera rutiner för ett likvärdigt mottagande av nyanlända och flerspråkiga elever.

När behovsidentifieringen var klar skapades gemensamma rutiner för nyanlända. Kollegialt utbildades vi i flerspråkighet som resurs med hjälp av Skolverkets modularbete specialpedagogik för lärande, föreläsningar, aktiviteter och kollegiala diskussioner. Tillsammans byggdes det upp strategier för att utveckla undervisningen till flerspråkighet som resurs. Ett arbete vi fortsätter att utveckla idag.

Utifrån Lev Vygotskijs teori om det sociokulturella perspektivet på lärande (se Greppa språket, 2012), som innebär att språket ses som en social företeelse där språket och lärandet går hand i hand, skapade vi en modell för undervisning av svenska som andraspråk på Roslättskolan.

Modell för klassrumskommunikation utifrån det sociokulturella perspektivet (Greppa språket, 2012)

En del av modellen är vår språkverkstad. Utifrån Vibergs (1993) tankar om att dela upp den språkliga förmågan i språkets bas och språkets utbyggnad och att dessa delar behöver utvecklas i samråd med varandra, skapade vi en språkverkstad. Språkverkstan fungerar som en fördjupning av elevernas undervisning i klassrummet. I språkverkstan får eleverna möjlighet att utveckla den språkliga basen t ex basordförråd, ljudsystem och grammatiska system.

Nästa del i modellen handlar om stöd i klassrummet. För elever som kommit längre i sin språkutveckling sker stödet i klassrummet.

Den sista delen av vår modell handlar om studiehandledning.

Referenser

Otterup, T. (2018) Flerspråkighet som resurs. Göteborg: Skolverket
[https://www.skolverket.se/download/18.5902f8c1867b62f9b6b06/1679060460901/Ar
tikel_Flersprakighet_som_resurs_tore_otterup_rev2022.pdf](https://www.skolverket.se/download/18.5902f8c1867b62f9b6b06/1679060460901/Artikel_Flersprakighet_som_resurs_tore_otterup_rev2022.pdf)

Robinson, V. (2019) Förbättring i en förändringstrött skola. Lund: Studentlitteratur

Valsö, M. & Malmgren, F. (2019) Fysisk lärmiljö. Lund: Studentlitteratur

Viberg, Å. (1993). Andraspråksinläring i olika åldrar. I Cer E. (red.). Svenska som andraspråk: lärarbok. 2 Mera om språket och inläringen. Stockholm: Natur och kultur.

Greppa språket: ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet. 2. uppl. (2012).
Stockholm: Skolverket